

VLAMING STEMT NIET MET PORTEMONNEE BIJ GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

Over precies een jaar vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. UGent-onderzoekers gingen na of de Vlaming in het verleden zittende meerderheden beloofde of afstrafte voor evoluties in de gemeentelijke belastingen, investeringen en schulden.

De onderzoekers analyseerden de verkiezingsresultaten bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2000, 2006 en 2012. Meer bepaald gingen ze na of de hoogte van en evolutie in de belangrijkste belastingen (aanvullende persoonsbelastingen en opcentiemen op de onroerende voorheffing), de uitgaven (in totaal en opgedeeld naar investeringen en personeelskosten) en de schulden op gemeenteniveau het stempercentage van de meerderheidspartijen beïnvloedden.

“Of we nu focusten op de belastingen, uitgaven of schulden op gemeenteniveau, geen enkele van deze beleidskeuzes bleek een significant effect te hebben op het gezamenlijke stempercentage van de zittende meerderheidspartijen en zodoende op hun kansen om dit beleid verder te zetten.” Professor Stijn Baert (UGent)

Ook het begrotingsbeleid in de buurgemeenten (belastingen, uitgaven en schulden aldaar) beïnvloedde de verkiezingsuitslagen in de eigen gemeente niet.

Deze resultaten zijn enigszins **in tegenspraak met de bevindingen in buitenlandse studies**: in Portugal en Spanje werden zittende meerderheden bestraft voor verhoogde belastingen en beloofd voor investeringsuitgaven. Anderzijds waren de **resultaten in Waals onderzoek gelijkaardig**: ook daar geen significante associatie tussen gemeentelijk begrotingsbeleid en verkiezingsresultaten.

Wat wel een significante drijver van het verkiezingssucces van een zittende meerderheid lijkt, is de grootte van de coalitie. **Coalities bestaande uit meer partijen deden het beter bij de volgende verkiezingen.**

Verklaring

Dat de Vlaming het financieel beleid van zijn gemeente niet lijkt mee te nemen in het stemhokje, mag op het eerste zicht verbazen, maar strookt met bepaalde observaties.

“Budgettaire kwesties zijn altijd al een punt van discussie geweest op het Vlaamse en het federale niveau. Denk maar aan de recente discussies omtrent meerwaarde- en vennootschapsbelastingen (federaal) en aan de zogenaamde “Turteltaks” (Vlaams). Tijdens de Vlaamse en federale verkiezingen van 2014 was de belangrijkste quote die van Bart De Wever: “Show me the money”. Op gemeentelijk niveau lijkt het budgettair beleid veel minder een item. Campagnes in aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen zijn er ook veel minder op toegespitst.” Professor Herman Matthijs (UGent)

Een andere verklaring is dat het voor de Vlaming mogelijk niet duidelijk is wat precies tot de inkomsten en uitgaven van de gemeenten behoort. Zo worden de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende personenbelasting niet rechtstreeks door de gemeente gevorderd, maar door het Vlaams Gewest en de federale overheid, respectievelijk, waarna ze worden doorgestort.

Info

In het onderzoek werden 580 uitslagen bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2000, 2006 en 2012 geanalyseerd. De verschillende databronnen werden samengebracht door gewezen Masterproefstudente Ilse Verdievel.